

Lidt om starten på det lokalhistoriske arkiv i Sydthy.

Den 1. september 1972 var det lokalhistoriske arkiv i Sydthy en realitet. Igennem længere tid havde initiativtagerne ægteparret Elly og Hjalmar Mardal arbejdet på at få det etableret. For dem var det naturligvis en begivenhed, men det blev vist ikke omtalt i aviserne, så for pressefolkene må det ikke have været noget særligt; men der var naturligvis en god grund til, at der blev lavet et lokalhistorisk arkiv. Grunden var, at Hurup bibliotek igennem længere tid havde fået indleveret materiale af historisk kvalitet, f.eks. gamle matrikelkort fra Sydthy, men da det jo ikke var noget et bibliotek typisk lånte ud og administrerede, pressede spørgsmålet sig naturligt nok på med hensyn til, hvad man så skulle stille op med dette materiale - plus alle de andre ting, som folk kom med? Et lokalhistorisk arkiv var svaret! Ud over Elly og Hjalmar Mardal var også Ejnar Vestergård, Uffe Larsen og Ingrid Vang med fra begyndelsen i gruppen, der befordrede oprettelsen af arkivet.

Oprettelsen af arkivet på plejehjem Skt. Thøgersgård i Vestervig

Til at huse arkivet blev der stillet et lokale til rådighed på plejehjemmet Skt. Thøgersgård i Vestervig. For at komme til lokalet, som egentligt var et depotrum uden vinduer, skulle man igennem et andet lokale hvor pensionister samledes, og hvor der blev snakket, strikket og hæklet - så der var masser af liv på vejen derhen.

Lokalhistorisk arkiv flytter til det tidligere dommerkontor i Vestervig

Større selvstændighed fik det lokalhistoriske arkiv, da det i 1975 blev flyttet til det tidligere dommerkontor i Vestervig. Arkivet fik dermed mere plads, og personerne bag det kunne bedre koncentrere sig om opgaver og gøremål. Der var naturligvis udgifter forbundet med driften af arkivet, og til at dække dem bevilligede kommunen hvert år et beløb, der øgedes gradvist fra år til år. For disse midler blev der bl.a. købt kopier af kirkebøger. Det var en vigtig anskaffelse, for via disse kunne folk nu lave slægtsforskning i deres lokalområde og dermed undgå den lange tur til Viborg.

Slægtsforskning, foredragsaftener og kurser

Elly og Hjalmar Mardal var med til at gøre folk interesserede i slægtsforskning, i og med at de holdt foredragsaftener og kurser, og i den forbindelse var kirkebøgerne på det lokalhistoriske arkiv af uvurderlig hjælp. Der var i Sydthy en høj grad af samhørighed blandt folk med interesse for det lokalhistoriske, og den gensidige hjælpsomhed var stor. Bl.a. var der et netværk af ulønnede kontaktpersoner, som arkivets medarbejdere kunne ringe til, hvis og når en besøgende på arkivet havde spurgt om noget, der ikke umiddelbart kunne svares på. Der var mange som i tidens løb støttede arkivets arbejde på den måde som kontaktpersoner, men ingen nævnt, ingen glemt. Tage Thure, som var ansat på biblioteket i Hurup, blev ansat til at tage vare på arkivet i Vestervig, som også var i Sydthy Biblioteks regi.

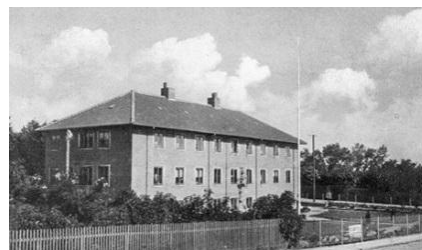
Sommerudstilling og fotografiudstilling

Ved flytningen til dommerkontoret blev der mere plads til det kulturelle, hvilket de lokale kunstnere fik øje for, så de foreslog at der i arkivet startedes en sommerudstilling, og den blev en årligt tilbagevendende begivenhed i flere år. Som trækplaster til udstillingen inviteredes de første år en blandt Sydthys kendteste kunstnere til at udstille mange af sine værker sammen med de lokale kunstners produktioner.

Samtidig var der mulighed for i forbindelse med sommerudstillingen at have en lille fotografiudstilling med udvalgte billeder fra arkivet. Det viste sig at være godt både for arkivet og sommerudstillingens besøgende fra lokalområdet, som foran de udstillede fotografier ofte kunne fortælle om, hvor de var taget, og hvem eller hvad der var på fotografiet - eventuelt også videregive anekdoter om dem. Fotoudstillingen gjorde folk opmærksomme på arkivets eksistens og inspirerede mange til at medbringe deres egne gamle fotografier og andet materiale til arkivet.

5 trange år under rådhuset i Hurup

I 1990 blev arkivet på grund af forskellige kommunale omflytninger flyttet til kælderens under rådhuset i Hurup, og der led det desværre en kummerlig tilværelse i 5 år. Lokalerne var små, alt var besværligt, og mange mistede derfor interessen for arkivet. Som et tegn på den glæde beboere i Vestervig havde haft af arkivet skal nævnes, at byen på et tidspunkt i denne 5-års periode foreslog, at arkivet blev flyttet tilbage til Vestervig. Det blev der dog ikke noget af for det skønnedes at Hurup var bedre tilknyttet offentlig transport end Vestervig.

Hurup Bibliotek udvides til at huse et lokalarkiv

Men dagen oprandt dog omsider, hvor arkivet kunne flyttes til en bedre adresse, og i 1995 flyttede det til Hurup Bibliotek, som var blevet udvidet netop med det formål at skaffe plads til arkivet. At man så skal gå 2 trin ned for at komme fra biblioteket til arkivet kan måske undre lidt, for mange af arkivets besøgende er ældre og gangbesværede og transport af tunge arkivalier til og fra arkivet kan ikke umiddelbart foregå på en trillevogn. En forklaring er, at tilbygningen opførtes uden på biblioteksbygningen, og forbindelsen mellem de to etableredes ved til sidst at slå hul i muren, hvor døren til arkivet skulle være. Stor var overraskelsen, da man erfarede, at der utilsigtet var sket en arkitektfejl, og de to gulve var to trin ude af niveau – og det er de stadig.

Fortid og nutid idag

I begyndelsen benyttedes kirkebøgerne rigtig meget, men da de nu er tilgængelige via internettet, kunne man måske forledes til at tænke, at det lokalhistoriske arkiv måske har udlevet sin tid. Men sådan forholder det sig ikke, for nu efterspørges i høj grad alle de andre arkivalier, som folk i årenes løb har indleveret. Derudover er de gamle fotografier på fremragende måde gjort tilgængelige på internettet, arrangeret som de er for hvert sogn, hvilket gør dem nemt tilgængelige for enhver derhjemme. Da det samtidig også er muligt via internettet at kommentere fotografier, som man evt. ved noget om, er der hermed mulighed for meget nemmere at samle flere historiske oplysninger om folk og steder i lokalområdet, end tidligere.

Så alt i alt kan man sige, at det lokalhistoriske arkiv i Sydthy har fulgt med tiden, og stadig er en stor hjælp for de, som interesserer sig for folk og hændelser i den tid, der er gået, og dermed forbindes fortid med nutid.

Artiklen er skrevet af Inge Mardal.